

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Tootjaorganisatsiooni tunnustamine ja toetusmeetmed järgmisel ÜPP programmiperioodil

Janeli Tikk/Ragne Loka

Maaeluministeerium/põllumajanduspoliitika osakond

17.03.2022

Mis on tootjaorganisatsioon?

Tootjaorganisatsioon on Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika meede põllumajandustootjate turujõu suurendamiseks

Tootjaorganisatsioonide eelised

- Aitavad põllumajandustootjatel vähendada tehingukulusid ning teha koostööd oma toodete töötlemisel ja turustamisel
- Annavad põllumajandustootjatele parema ühise läbirääkimispositsiooni võimaldades:
 - koondada tarneid
 - parandada turustamist
 - pakkuda liikmetele tehnilist ja logistilist tuge
 - aidata kvaliteedijuhtimisega
 - soodustada teadmussiiret

Erandid konkurentsireeglitest

Põllumajandussektoris tehakse põllumajandustootjatele üldistest konkurentsieeskirjadest erandeid ühise turukorralduse määruse raames (EL) 1308/2013, artiklid 152, 209, 222:

- tunnustatud tootjaorganisatsioon võib oma liikmete nimel nende kogutoodangu või kogutoodangu osaga seoses kavandada tootmist, optimeerida tootmiskulusid, viia põllumajandustooteid turule ja pidada läbirääkimisi põllumajandustoodete tarnelepingute üle

Tootjaorganisatsiooni tunnustamine

(EL) 1308/2013 artiklid 152-154

Tunnustuse saamiseks peab põllumajandussektori tootjaorganisatsioon:

- olema loodud **tootjate** algatusel
- koosnema **konkreetse põllumajandussektori** tootjatest ja tegutsema nende juhtimisel
- tegelema **vähemalt ühe tegevusega**:
 - ühine töötlemine
 - ühine turustamine, sh ühine müügiplatvorm ja transport
 - ühine pakendamine, märgistamine ja reklaamimine
 - ühine kvaliteedikontroll
 - ühine seadmete ja hoidlate kasutamine
 - sisendite ühishanked
 - tootmisega otseselt seotud jäätmete ühine käitlemine vms

Tootjaorganisatsiooni tunnustamine-eesmärgid

- **järgima vähemalt ühte konkreetset eesmärki:**

- 1) tootmise kavandamine ja kohandamine vastavalt nõudlusele, eriti kvaliteedi ja koguse osas
- 2) pakkumise koondamine ja toodete turuleviimine, sh otseturunduse kaudu
- 3) tootmiskulude ja investeringutasuvuse optimeerimine reageerimaks keskkonnaalastele ja loomade heaolu standarditele, ning omahindade tasakaalustamine
- 4) säästvate tootmismeetodite, uuenduslike tavade, majanduskonkurentsi ja turu arengu uuringute tegemine
- 5) keskkonnasäästlike viljelustavade ja tootmistehnoloogia ning loomade heaolu tagamise tavade ja tehnika kasutamise edendamine ja selleks tehnilise abi osutamine
- 6) tootmisstandardite kasutamise edendamine ja selleks tehnilise abi osutamine, tootekvaliteedi parandamine ja kaitstud päritolunimetuse, geograafilise tähise või riikliku kvaliteedimärgisega toodete arendamine
- 7) kõrvalsaaduste ja jäätmete käitlemine, eelkõige vee, mulla ja maastiku kaitseks ning elurikkuse säilitamiseks või arendamiseks
- 8) loodusvarade säästvasse kasutamisse ja kliimamuutuste leevendamisse panustamine
- 9) reklaami ja turustamise algatuste ettevalmistamine
- 10) puu- ja köögiviljasektori rakenduskavade kohaselt moodustatud ühisfondide juhtimine
- 11) futuurityrgude ja kindlustussüsteemide kasutamiseks vajaliku tehnilise abi andmine

Tootjaorganisatsiooni tunnustamine - lisatingimused

Tunnustust taotlev tootjaorganisatsioon peab olema juriidiline isik või juriidilise isiku selgelt määratletud osa:

- millel on miinimum arv liikmeid ja/või mis tagab oma tegutsemispiirkonnas turustatava toodangu miinimumkoguse või -väärtuse
- mis esitab tegevuste nõuetekohase elluviimise kohta piisavaid tagatisi nii kestuse kui ka tõhususe, inimressursi, seadmete ja tehnika liikmete kasutusse andmise ja asjakohasel juhul pakkumise koondamise seisukohast lähtudes
- millel on põhikiri, mis annab liikmetele võimaluse organisatsiooni demokraatlikult kontrollida

Tootjaorganisatsiooni tunnustamine – PKV jm sektorid

Maaeluministri 09. juuni 2016 a määrus nr 38

Tootjaorganisatsiooni tunnustamist võib taotleda äriregistrisse kantud tulundusühistu, kes

- koosneb vähemalt kümnest sõltumatust liikmest
- on kolme majandusaasta keskmisena turustanud alljärgnevas väärtuses põllumajandustoodet:

- 1) puu- ja köögivilja 100 000 euro eest
- 2) kartulit 3 000 000 euro eest
- 3) teravilja, sealhulgas õlikultuure ja kaunvilja, 6 000 000 euro eest
- 4) sealiha 7 000 000 euro eest
- 5) veiseliha 500 000 euro eest
- 6) lamba- ja kitseliha 120 000 euro eest
- 7) muud põllumajandustoodet 100 000 euro eest

Tootjaorganisatsiooni tunnustamine – piim -ja piimatootesektor

Maaeluministri 09. juuni 2016 a määrus nr 38

Tootjaorganisatsiooni tunnustamist võib taotleda tulundusühistu või Eestis asuv Euroopa ühistu, kes

- koosneb vähemalt kümnest sõltumatust liikmest
- tarnib kalendriaasta jooksul vähemalt viis protsenti Eesti toorpiima kogusest

ÜPP strateegiakava 2023-2027

- Tunnustatud tootjaorganisatsioonide loomise toetamine
- Tunnustatud tootjaorganisatsioonide arendamise toetamine
- Ühistulised investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse
- Sektoripõhised sekkumisliigid

Tunnustatud tootjaorganisatsioonide loomise toetus

- Sekkumise eesmärk on soodustada põllumajanduslike tulundusühistute koondumist tootjaorganisatsioonidesse
- Sekkumise sihtgrupiks on omavahel liituvad põllumajanduslikud TÜd, kelle eesmärk on saavutada tunnustamine TO-na ning kes saavutavad selle kuni nelja aasta jooksul alates toetustaotluse rahuldamisest
- Lisaks saavad toetust taotleda põllumajanduslikud tulundusühistud, kes liituvad tunnustatud TO-ga
- Toetatavateks tegevusteks on põllumajandusühistute liitumisega ning tunnustatud TO loomisega kaasnevad kulud
- Toetuse suurus on maksimaalselt 100 000 eurot, mida makstakse kahes osas
- Toetuse suurus määratakse vastavalt tunnustatud TO-d moodustada soovivate põllumajandusühistute arvule ning nende müügitulu suurusele.
- Toetuse määramise eelduseks on tegevuskava olemasolu, milles on kirjeldatud tegevused TO-na tunnustamise saavutamiseks ning eesmärgid, mida tunnustatud TO-na soovitakse saavutada. Põllumajandusühistu liitumisel tunnustatud TO-ga esitatakse tegevuskava, milles on kirjeldatud liitumisprotsess

Tunnustatud tootjaorganisatsioonide arendamise toetus

- Sekkumise eesmärk on toetada tunnustatud TO-ne oma juhtimisvõimekuse tõstmisel ning seeläbi tagada nende jätkusuutlikkus
- Sekkumise sihtgrupiks on tunnustatud TO-d ja nende liidud, kelle taotlemisele eelnenud majandusaasta müügitulude suurus kokku peab moodustama ühes sektoris Eestis kokku ostetavast tooraine kogusest kindlaksmääratud protsendi
- Toetatavateks tegevusteks on tunnustatud TO-de või nende liitude edasisele arendamisele suunatud tegevused, mis on kirjeldatud toetuse taotlemiseks esitatavas tegevuskavas
- Toetuse suurus on maksimaalselt 250 000 eurot, mida makstakse iga-aastase toetuse vormis summas kuni 50 000 eurot aastas. Maksimaalne toetuse periood on viis aastat
- Toetuse määramise eelduseks on tegevuskava olemasolu, milles on kirjeldatud TO arendamiseks planeeritavad tegevused ning eesmärgid. Tegevuskava esitatakse viie aasta pikkuse perioodi kohta alates toetuse taotlemisest. Tegevuskavasid hinnatakse ning toetuse taotleja kaitseb seda hindamiskomisjoni ees

Ühistulised investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse

- Sekkumise eesmärk on ühistegevuse soodustamine töötlemise etapis
- Sekkumise sihtgrupiks on tulundusühistud ja tunnustatud TO-d ning nende liidud või nende valitseva mõju all olev ettevõtja
- Suurprojekti osas on sihtgrupiks tunnustatud TO ning nende liidud või tunnustatud TO- ni valitseva mõju all olev ettevõtja
- Toetavateks tegevusteks on investeeringud masinatesse ja seadmetesse, ehitiste ehitamisse, turustusstruktuuridesse, uuenduslike toodete ja kõrvaltoodete, tootmisprotsesside ja tehnoloogiate väljaarendamisse, samuti muudesse investeeringutesse lisandväärtuse andmiseks kõigis tootmisahela etappides ning tootmise digitaliseerimine
- Toetuse suurus tulundusühistul, tunnustatud TO-l või nende valitseva mõju all olevatel ettevõtjatel on min toetuse suurus ühe taotluse kohta 1 mln eurot ja toetuse max suurus kogu programmiperioodi jooksul on 2,5 mln eurot ühe taotleja kohta. **Suurprojektide** puhul on max toetuse suurus 10 mln eurot

Sektoripõhine sekkumine

(EL) 2021/2115 artiklid 42-69

- Puu- ja köögiviljasektoris - kohustuslik, kui tekib tootjaorganisatsioon
- Mesindustoodete sektoris - kohustuslik
- Muudes sektorites (teravili, kuivsoöt, seemned, veise- ja vasikaliha, piim ja piimatooted, sealiha, lamba- ja kitseliha, munad, linnuliha) - vabatahtlik
 - Tootjaorganisatsioonidele ja nende liitudele
 - 3% otsetoetuste eelarvest (5 mln eurot)
 - Toetuse ülempiir:
 - max 50% sekkumiste tegelikest kuludest. Esimese 5 a jooksul alates tunnustamisest 60%
 - max 6% tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtusest
 - Rakendatakse heakskiidetud rakenduskava (kestvus 3-7a) alusel

MAAELUMINISTEERIUM

Täna!

Janeli.Tikk@agri.ee

Ragne.Lokk@agri.ee